

Temeljem članka 71. Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“ broj 102/2017, 32/2019, 78/2024) i članka 36. Statuta Dubrovačko – neretvanske županije (broj 3/21), a na prijedlog Koordinacijske radne skupine za provedbu Zakona o zaštiti životinja na području Dubrovačko – neretvanske županije i uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (KLASA: 322-01/25-01/78, URBROJ: 525-09/556-56-5) od dana 30. travnja 2026. godine, Župan Dubrovačko – neretvanske županije, dana 13. svibnja 2026. godine donio je

PROGRAM KONTROLE POPULACIJE NAPUŠTENIH PASA NA PODRUČJU DUBROVAČKO – NERETVANSKE ŽUPANIJE

UVOD

Na području Dubrovačko – neretvanske postoji određeni broj napuštenih pasa, a pod tim pojmom podrazumijevaju se psi koje su vlasnici svjesno napustili odnosno ostavili bez skrbi ili psi koji su izgubljeni i nalaze se bez nadzora vlasnika, a isti ih u zakonskom roku ne potražuje.

Napušteni pas može predstavljati opasnost zbog mogućih ugriza i napada, širenja zaraznih bolesti, izazivanja prometnih nesreća te ugrožavanja drugih životinja i javne sigurnosti.

Člankom 1. Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“ broj 102/2017, 32/2019, 78/2024, u daljnjem tekstu: Zakon) propisana je odgovornost i obveze fizičkih i pravnih osoba radi zaštite životinja tijekom korištenja, što uključuje zaštitu njihova života, zdravlja i dobrobiti, način postupanja sa životinjama, uvjeti koji su potrebni za zaštitu životinja pri držanju, uzgoju, izvođenju zahvata na životinjama, usmrćivanju, prijevozu, korištenju životinja u znanstvene svrhe, držanju životinja u zooškim vrtovima, u cirkusima i drugim predstavama, prilikom prodaje kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim i izgubljenim životinjama, inspekcijski nadzor i prekršajne odredbe.

Člankom 70. Zakona propisano je kako tijela područne (regionalne) samouprave u svrhu ispunjenja obveza iz članka 65. Zakona moraju osnovati koordinacijske radne skupine te donošenje Programa kontrole populacije napuštenih pasa na prijedlog istih, a sve na temelju članka 71. Zakona.

Dana 02.04.2024. godine upućen je dopis svim jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko – neretvanske županije (predmet: Provedba Zakona o zaštiti životinja), kojim je, sukladno članku 70. stavku 3. Zakona o zaštiti životinja, zatraženo dostavljanje izvješća o stanju na njihovom području u dijelu zbrinjavanja napuštenih životinja, provedbe mjera za smanjenje broja napuštenih pasa, označavanja i cijepjenja životinja, kontrole razmnožavanja, rada skloništa, poticanja udomljavanja, edukacije građana, a sve u cilju unaprjeđenja zaštite

zdravlja i dobrobiti životinja na području Dubrovačko – neretvanske županije te osiguravanja koordiniranog postupanja svih jedinica lokalne samouprave. Temeljem dostavljenih očitovanja utvrđeno je kako sve jedinice lokalne samouprave, u okviru svojih nadležnosti, provode zakonom propisane mjere.

Na sastanku Koordinacijske radne skupine održanom dana 21.07.2025. godine jednoglasno je prihvaćen prijedlog ovog Programa. Sjednici su prisustvovali predstavnici jedinica lokalne samouprave s područja Dubrovačko – neretvanske županije, predstavnici MUP-a, komunalni redari, predstavnici Udruge Anastazija te veterinar. Na sastanku je također istaknut problem napuštenih/zalutalih lovačkih pasa koji dolaze na područje Županije iz susjednih država (Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Republika Srpska), slijedom čega je predloženo održavanje sastanka s predstavnicima lovačkih udruga/društava s područja Dubrovačko – neretvanske županije. Navedeni sastanak održan je 29.10.2026. godine, pri čemu su svi sudionici upoznati s predmetnom problematikom te su u kontinuiranom kontaktu s lovačkim društvima susjednih država s kojima graničimo.

Zaključeno je kako sve nadležne službe, sklonište za napuštene životinje, jedinice lokalne samouprave i Županija djeluju koordinirano i učinkovito te ostvaruju vrlo dobre rezultate, uz dogovor o nastavku kontinuirane komunikacije i održavanju daljnjih sjednica prema potrebi.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Dubrovačko – neretvanske županije, kao i Dubrovačko – neretvanska županija, osiguravaju provedbu aktivnosti iz ovog Programa kroz odgovarajuće ljudske, financijske i organizacijske resurse, kao i kroz međusobnu suradnju te suradnju s drugim nadležnim tijelima i dionicima.

Ljudski resursi osiguravaju se prvenstveno kroz rad službenika jedinica lokalne samouprave nadležnih za komunalno gospodarstvo, komunalnih redara, službenika upravnih tijela Dubrovačko – neretvanske županije, članova Koordinacijske radne skupine za provedbu Zakona o zaštiti životinja, odgovornih osoba za dobrobit životinja, ovlaštenih veterinar, djelatnika skloništa za životinje te, prema potrebi, drugih stručnih osoba i predstavnika nadležnih institucija. Navedeni dionici sudjeluju u izradi i provedbi općih i pojedinačnih mjera, postupanju po prijavama građana, nadzoru nad provedbom propisa, evidentiranju problema na terenu, razmjeni podataka te koordinaciji aktivnosti vezanih uz sakupljanje, prijevoz, smještaj, liječenje, označavanje, sterilizaciju i udomljavanje napuštenih i izgubljenih pasa.

Financijski resursi osiguravaju se u proračunima jedinica lokalne samouprave i Dubrovačko – neretvanske županije. Dubrovačko – neretvanska županija osigurava sredstva za koordinaciju provedbe Programa, rad Koordinacijske radne skupine, provedbu edukativnih i preventivnih aktivnosti te druge mjere iz svoje nadležnosti, a u proračunu nadležnog upravnog odjela osigurana su sredstva kroz Aktivnost A130502 „Primjena zakona o zaštiti životinja“.

Infrastrukturni i organizacijski resursi osiguravaju se kroz postojeća skloništa za životinje s kojima jedinice lokalne samouprave imaju sklopljene ugovore, odnosno kroz sklonište na području Grada Dubrovnika te druga skloništa izvan područja Županije s kojima pojedine jedinice lokalne samouprave imaju uređene ugovorne odnose. Na taj način osigurava se zakonit prihvat, smještaj i daljnja skrb za napuštene i izgubljene pse. Jedinice lokalne samouprave koje imaju sklopljene ugovore sa skloništima time osiguravaju izvršavanje svoje zakonske obveze u dijelu zbrinjavanja životinja, dok Dubrovačko – neretvanska županija

kroz koordinacijsku ulogu prati stanje na svom području i potiče usklađeno postupanje svih dionika.

Kooperativne aktivnosti osiguravaju se kroz kontinuiranu suradnju jedinica lokalne samouprave i Dubrovačko – neretvanske županije s veterinarskim organizacijama, veterinarskom inspekcijom, Policijskom upravom, komunalnim redarstvom, skloništima za životinje, udrugama za zaštitu životinja te drugim nadležnim tijelima i pravnim osobama. Suradnja se ostvaruje kroz razmjenu informacija, zajedničko rješavanje pojedinačnih slučajeva, sudjelovanje na sastancima Koordinacijske radne skupine, usklađivanje postupanja na terenu, provedbu edukativnih aktivnosti, poticanje odgovornog posjedovanja životinja te zajedničko djelovanje u slučajevima povećanog rizika ili pojave specifičnih problema na pojedinom području.

Radi učinkovitijeg rješavanja problema napuštenih pasa, svi nositelji Programa obvezni su održavati stalnu međusobnu komunikaciju, razmjenjivati podatke o stanju na terenu i prema potrebi održavati zajedničke sastanke, kako bi se osiguralo pravodobno, koordinirano i učinkovito postupanje u skladu sa zakonskim obvezama i ciljevima ovog Programa.

Župan Dubrovačko – neretvanske županije redovito organizira kolegije gradonačelnika i načelnika s područja Županije, na kojima su nazočni i pročelnici upravnih tijela Dubrovačko – neretvanske županije, a na kojima se raspravlja o aktualnim problemima te dogovaraju zajednička rješenja. U okviru navedenih kolegija posebna pozornost se uz ostalo posvećuje i provedbi Zakona o zaštiti životinja, pri čemu su jedinice lokalne samouprave upoznate sa svojim obvezama, osobito onima propisanim člankom 51. stavkom 5. i člankom 62. stavkom 5. Zakona, te donose odgovarajuće akte iz svoje nadležnosti i postupaju sukladno istima.

Ovim Programom obuhvaćena su temeljna načela kontrole populacije napuštenih pasa temeljena na općim načelima zaštite životinja, a koja uključuju zdravlje i dobrobit životinja u odnosu na prevenciju bolesti i veterinarsku skrb uz razvijanje svijesti javnosti o zaštiti životinja, označavanje i registraciju pasa.

I. CILJ PROGRAMA

Program kontrole populacije napuštenih pasa na području Dubrovačko – neretvanske županije usmjeren je na upravljanje populacijom napuštenih pasa te smanjenje istog.

Ciljevi Programa kontrole populacije napuštenih pasa obuhvaćaju:

- poboljšanje zdravlja i dobrobiti populacije pasa koji imaju posjednika i pasa lualica
- smanjenje broja pasa lualica
- promicanje odgovornog posjedovanja pasa
- cijepljenje pasa protiv bjesnoće
- smanjenje rizika od drugih zoonoza osim bjesnoće te upravljanje drugim rizicima po zdravlje ljudi (npr. nametničke bolesti)
- sprječavanje moguće štete za okoliš i druge životinje
- sprječavanje nezakonite razmjene i trgovine psima
- udomljavanje napuštenih pasa

II. MJERE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA PROGRAMA

Poboljšanje zdravlja i dobrobiti populacije pasa koji imaju posjednika i pasa lualica

Ljudski faktor je upravo onaj koji u najvećoj mjeri utječe na ovaj cilj. Naime, edukacijom posjednika pasa o pravilnoj prehrani, držanju i kretanju pasa, obvezom nadzora i sprječavanja bijega te informiranjem o zakonskim obvezama uveliko se doprinosi poboljšanju zdravlja i dobrobiti populacije pasa. Ove edukativne aktivnosti imaju za cilj stjecanje znanja i vještina te promjenu stavova ponašanja i to ciljane edukacije, seminari i predavanja u školama, kroz letke, brošure, oglase, javne istupe odnosno kroz štampu, televiziju i radio te u najboljem slučaju direktnim uključivanjem ljudi kroz ciljan skupine u lokalnoj zajednici. Za provedbu navedenih aktivnosti osigurana su sredstva u proračunu nadležnog upravnog odjela Dubrovačko – neretvanske županije kroz Aktivnost A130502 „Primjena zakona o zaštiti životinja“.

Komunalni redari ovlaštene su vršiti nadzor nad provedbom istog. Oni su također zaduženi postupati po prijavama zanemarivanja i sukladno zakonskim ovlastima pravodobno i reagirati. Na sjednici KRS je tako i dogovoreno te smo u stalnom kontaktu.

Smanjenje broja pasa lualica

Kroz suradnju komunalnih redara, ovlaštenih veterinaru te skloništa, ali i samih prijavitelja pasa lualica dolazi do uspješnih rezultata odnosno zbrinjavanja, a samim time i smanjenja broja lualica. Sam prihvati istih, a sukladno zakonskim odredbama, mora biti prihvatljiv i human te uz odgovarajuću veterinarsku skrb. Isti se potom smještaju u registrirana skloništa. Na području Dubrovačko – neretvanske županije isto se nalazi u Gradu Dubrovniku, a riječ je o skloništu za životinje pod nazivom „Sklonište za nezbrinute životinje Dubrovnik“, koje posluje temeljem rješenja Ministarstva poljoprivrede KLASA: UP/I-322-08/23-01/321, URBROJ: 525-09/567-23-8 od 16. studenoga 2023. godine. Od otvaranja skloništa do pisanja ovog Programa, u tablici je statistički prikaz zaprimljenih, udomljenih te uginulih pasa, iz kojeg je vidljiv trend smanjenja broja pasa pod skrbi skloništa uz istovremeno povećanje broja udomljenih pasa, pri čemu je dodatno razvidno da sklonište, čiji je kapacitet 74 mjesta, u promatranom razdoblju nije ni približno popunjeno, već se broj pasa pod skrbi kreće znatno ispod jedne trećine ukupnog kapaciteta.

GODINA	ZAPRIMLJENO	UDOMLJENO LOKALNO	UDOMLJENO U INOZEMSTVO	TRENTNO POD SKRBI	UGINULO
2023.	53	6	0	47	0
2024.	122	52	52	18	7
2025.	137	52	74	11	7
2026.	–	–	–	26	14

Promicanje odgovornog posjedovanja pasa

Promicanje odgovornog posjedovanja pasa predstavlja jednu od temeljnih pretpostavki za učinkovitu provedbu mjera iz ovog Programa. U tom smislu, označavanje pasa mikročipom te upis u službene evidencije čini osnovu sustava identifikacije i kontrole populacije pasa.

Sukladno odredbama Zakon o zaštiti životinja i Zakon o veterinarstvu, posjednici pasa dužni su osigurati označavanje pasa mikročipom te njihov upis u Jedinствeni upisnik kućnih ljubimaca, dok su jedinice lokalne samouprave, svaka u okviru svoje nadležnosti, dužne osigurati nadzor nad provedbom navedenih obveza.

Slijedom navedenog, a u cilju osiguranja zakonitog i ujednačenog postupanja, jedinice lokalne samouprave obvezne su, putem komunalnog redarstva, uspostaviti i provoditi kontinuiran, sustavan i dokumentiran nadzor nad označavanjem pasa mikročipom.

Nadzor iz prethodnog stavka osobito obuhvaća:

- provođenje redovitih terenskih kontrola
- provedbu ciljanih akcija nadzora na područjima s povećanim brojem napuštenih ili izgubljenih pasa
- postupanje po zaprimljenim prijavama građana i drugih nadležnih tijela
- očitavanje mikročipova pomoću odgovarajuće opreme
- provjeru upisa podataka u Jedinствeni upisnik kućnih ljubimaca

Komunalno redarstvo dužno je o provedenim nadzorima voditi odgovarajuće evidencije te, u slučaju utvrđenih nepravilnosti, poduzimati mjere sukladno zakonskim ovlastima, uključujući izdavanje naloga za otklanjanje nepravilnosti i pokretanje prekršajnih postupaka, kao i, prema potrebi, obavještavanje nadležne veterinarske inspekcije.

Jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati potrebne organizacijske i tehničke preduvjete za provedbu nadzora, osobito u dijelu opremljenosti komunalnog redarstva uređajima za očitavanje mikročipova te osposobljenosti službenika za njihovu primjenu.

Radi osiguranja učinkovitosti provedbe ove mjere, poticat će se i unaprjeđivati suradnja s Ministarstvo poljoprivrede, veterinarskim organizacijama, skloništimama za životinje i drugim nadležnim dionicima, osobito u dijelu razmjene podataka i koordiniranog postupanja.

Istodobno, u svrhu prevencije i povećanja razine usklađenosti sa zakonskim obvezama, provodit će se kontinuirane aktivnosti informiranja i edukacije građana. Navedene aktivnosti usmjerene su na upoznavanje posjednika pasa s obvezom mikročipiranja, načinom upisa u službene evidencije te pravnim posljedicama nepoštivanja propisa.

Edukativne i informativne aktivnosti provodit će se putem službenih mrežnih stranica, javnih objava, informativnih materijala, suradnje s veterinarskim organizacijama, kao i kroz druge prikladne oblike javne komunikacije, a po potrebi i putem odgojno-obrazovnih institucija.

Jedinice lokalne samouprave mogu, u skladu s raspoloživim proračunskim sredstvima, provoditi i dodatne poticajne mjere, uključujući organizaciju akcija subvencioniranog ili besplatnog mikročipiranja pasa, osobito za socijalno osjetljive skupine stanovništva.

Provedbom ove mjere osigurava se uspostava učinkovitog sustava kontrole i identifikacije pasa, što predstavlja preduvjet za smanjenje broja napuštenih životinja, učinkovitu provedbu propisa te daljnje unaprjeđenje odgovornog posjedovanja pasa na području Dubrovačko – neretvanske županije.

Cijepljenje pasa protiv bjesnoće, smanjenje rizika od drugih zoonoza osim bjesnoće te upravljanje drugim rizicima po zdravlje ljudi (npr. nametničke bolesti) te sprječavanje moguće štete za okoliš i druge životinje

Provođenjem navedenih aktivnosti utječe se na svijest javnosti posebno važnom za zdravlje ljudi te sprječavanje moguće štete po druge životinje. Ovim Programom se potiče redovito cijepljenje pasa, provedba preventivnih mjera protiv drugih zaraznih i nametničkih bolesti – sprječavanje zoonoze. Isti obuhvaća i kemijsku kastraciju, odvajanje ženki za vrijeme estrusa od nesteriliziranih mužjaka i sl. Također, kroz suradnju svih jedinica lokalne samouprave provodi se sprječavanje nekontroliranog kretanja pasa te se istim sprječava i šteta na divljači, domaćim životinjama i okolišu. Ovo je posebno važno u područjima lova odnosno na područjima u kojim uveliko ostvarenju ovog cilja doprinose i lovci.

Ovim Programom se nastoji omogućiti potpuno ili djelomično financiranje trajne sterilizacije kao učinkovite preventivne metode nastanka napuštenih pasa. Financiranje ili sufinanciranje odnosi se na posebne kategorije stanovništva, i to socijalno ugroženih osoba te umirovljenika, a sve u suradnji s veterinarskim ambulantom ili udrugama za zaštitu životinja, pri čemu provedbu osiguravaju jedinice lokalne samouprave, dok Dubrovačko – neretvanska županija može, prema potrebi i u okviru raspoloživih proračunskih sredstava, sudjelovati u sufinanciranju navedenih aktivnosti s obzirom na osigurana sredstva u proračunu.

Sprječavanje nezakonite razmjene i trgovine psima

Sve jedinice lokalne samouprave odnosno gradovi i općine na području Dubrovačko – neretvanske županije kroz kontinuiranu suradnju provode mjere sprječavanja razmjene i trgovine psima, u zakonskim okvirima. Pojačanim inspekcijskim nadzorom nad uzgojem, prometom i oglašavanjem pasa te provođenjem prekršajnih i drugih sankcija, sukladno Zakonu, nastoji se pridonijeti smanjenju nezakonite trgovine psima.

Aktivnosti uključuju razmjenu informacija između jedinica lokalne samouprave, veterinarskih organizacija i nadležnih tijela, postupanje po prijavama građana, evidentiranje i praćenje sumnjivih aktivnosti, kao i upućivanje nadležnih službi na postupanje u pojedinačnim slučajevima. Dodatno, kroz edukativne i preventivne aktivnosti podiže se svijest građana o nezakonitom prometu životinja i posljedicama takvog postupanja

Udomljavanje napuštenih pasa

Udomljavanje napuštenih pasa je svakako najučinkovitija mjera koja dovodi do cilja ovog Programa odnosno ista najkvalitetnije doprinosi smanjenju broja napuštenih pasa. Budući kako se području Grada Dubrovnika nalazi sklonište za napuštene pse, svijest javnosti se podiže i kroz društvene mreže te razne akcije koje isti organiziraju, a sve u svrhu što većeg udomljavanja pasa. Također, u skloništu za napuštene pse, dozvoljene su posjete, a kroz koje